

Abstract

This article is about the ways of improving the process of master's thesis preparation. These are introductory workshop/introductory conference. They are devoted to the issues of the writing, organization and holding the public presentation by the relative departments of every chapter of the master's thesis. Moreover, there are obligatory results approbation of the investigation in the master's thesis, the speech of the author during the students science conference by way of memoir publication, drafting the terminological dictionary and questionnaire of the author.

Keywords: *master's thesis, public presentation, approbation, scientific publication, scientific worldview.*

УДК 177:37.017

Грицаєнко П. М.

ЕТИКО-ЕСТЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ПЕДАГОГІЧНОГО ЕТИКЕТУ

У статті розглядаються етичні, естетичні та моральні особливості педагогічної діяльності. Розкривається специфіка етикету педагога в різних сферах соціального життя. Демонструється важливість естетизації педагогічної діяльності та особи педагога.

Ключеві слова: *педагогічна мораль, етикет, естетизація, педагог.*

Передумовою виникнення етикету була поява первісного суспільства, як умови реалізації правил суспільної поведінки. Традиційно родоначальниками класичного етикету вважаються країни, де керівними особами були монархи. Такими країнами були Англія і Франція. Щоб показати всю велич та могутність правителя, були встановлені певні правила спілкування з ним, знаходження у палаці і певні церемонії. Етикету мали дотримуватися, як сам король, так і всі його підлегли, аби бути у його пошані. Існували спеціально навчені особи при дворах, місією яких було слідкувати за точною реалізацією придворного етикету. Від правильно пришитого гудзика, до того яку страву першою подавати до столу.

Етикет – це складова частина форми зовнішньої культури міжіндивідуальних взаємодій у суспільстві, це своєрідний специфічний ритуал, який виражається в розроблених правилах, нормах поведінки, які виражають прагматичні і естетичні смаки та організують життя суспільства. “Словник з етики” визначає це поняття так: “Етикет (фр. etiquette – ярлик, етикетка) – це сукупність правил поведінки, що стосуються зовнішнього прояву ставлення до людей (поведінка з оточуючими, форми звертання і вітань, поведінка у громадських місцях, манери і одяг)” [1, с. 412].

Для педагога вкрай важливо будувати власну професійну та соціальну діяльність на основі раціональності, моральності та естетичності, так як він є прикладом для наслідування і авторитетом для своїх вихованців та учнів. Тому далі ми зосередимо нашу увагу на детальному аналізі суті та специфіки педагогічного етикету, як підвиду професійного етикету, при цьому зупинимо увагу не тільки на моральному аспекті етикету, а і на естетичному як вкрай необхідному.

Як відомо, необхідною умовою засвоєння матеріалу є зразок, приклад дорослих та авторитетних людей.

Педагог – це світило мудрості та ідеал, що сприймається учнями. Саме тому, він як ніхто інший має знати, та вміло використовувати всі норми етикету. Корені цієї вимоги йдуть ще з сивої давнини.

Освіта завжди вважалась розкішшю, а педагоги завжди були високошанованими людьми.

Знання етикетних правил та їх використання стає головним керуючим аспектом його поведінки, яке автоматизується у традиціях, вчинках, принципах життя, професійній діяльності, у рішеннях морального вибору.

Етичну та естетичну компетентність вважають загальною нормою педагога, оскільки вона є невід’ємною складовою при навчанні і вихованні дітей, у будь-якій дисципліні.

Етична компетентність може виявлятися у таких здатностях як:

- розуміння принципів педагогічного етикету;
- гуманістичного направлення своєї педагогічної діяльності;
- усвідомлення морального підґрунтя педагогічних професій;
- актуальної потреби розвитку інтересів та розширення світогляду;
- рефлексорне виконання етичних норм та правил;
- ідентифікація помилок морального вибору у своїй педагогічній діяльності;
- здатність емпатично діяти у конфліктних ситуаціях;
- усвідомлювати почуття оточуючих та їхні потреби.

Серед естетичних компетенцій можна виділити:

- естетичний смак;
- мати уявлення про красу та гармонію;
- розбиратися в мистецтві;
- проявляти естетичну грамотність у своїй поведінці.

Отже, у професії педагога набуває особливого значення поєднання власного професіоналізму з етичними та естетичними компетенціями.

Окрім того, що педагог повинен бути професіоналом та кваліфікованим фахівцем свого предмету, його робота ще полягає і в тому, щоб обрати відповідні методи та шляхи подачі інформації. Інформацію необхідно оформити відповідно до етичних і естетичних вподавань самого педагога. Педагогічні інструменти та шляхи мусять відповідати високим моральним принципам та були естетично привабливими і гармонійними для засвоєння.

Знання яким хоче навчити педагог повинні бути художньо представлені, “загорнуті в красиву та блискучу обгортку”, яку учень хоче швидше розгорнути та пізнати загорнуте.

Виділяють такі етапи становлення педагогічного етикету в галузі педагогічної практики:

- гуманізація педагогічної діяльності;
- унормування співпраці між педагогом та вихованцями;
- етичні аспекти педагогічної діяльності;
- педагогічний ідеал, як віддзеркалення соціальних потреб;
- самовдосконалення учителя [2, с. 148].

Також згадки щодо педагогічного ідеалу висвітлюються у працях часів Київської Русі. У них пропагувалась ідея гуманізму, прославлення добра і засудження зла. Акцентується увага на любові до ближнього, благородній поведінці, вміння спілкуватись з людьми, самовдосконаленні.

Сучасні вимоги суспільства до педагога ростуть непомірно, і встигати за часом непросто. До традиційних характеристик, як: людяність, порядність, справедливість, загальна культура, повага до учня і його батьків – учитель має бути, ще енциклопедично обізнаним, компетентним у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, бути сучасним, яскравим, взірцевим.

Не менш вагомими потреби до зовнішнього вигляду: дотримання вимог ділового стилю, стриманість та елегантність, ні в якому випадку не сірість і неохайність.

Особливе місце в системі етикетних правил займає педагогічний етикет з своїми специфічними особливостями.

Першою і найважливішою основою виступає любов до дітей і вираження цієї любові у своїй поведінці. При цьому потрібно знати як і коли потрібно проявляти це почуття, коли саме воно буде доречне і в якій формі.

Наприклад, буде не коректно під час уроку називати учнів зменшено-пестливими словами (зайченятка, сонечка), чи пробачати учням погану поведінку, ставити незаслужені оцінки.

Недопустимою є і протилежна поведінка вчителя. Педагог однозначно повинен бути авторитетом, а здобувати його потрібно завдяки своїм професійним здібностям, а не загрозам і страху учнів. Вчитель у будь-якій ситуації повинен ввічливо звертатись до класу, не підвищувати голосу, не принижувати їх, враховувати особливості національності, віросповідання і навіть власних

переконань учнів. Звичайно у класі кожного педагога є і кращі учні і гірші, але наставник повинен однаково ставитись до кожного.

Заходячи в кабінет, учитель обов'язково повинен привітатися, звертатися до кожного учня по імені, уважно слухати всі відповіді дітей і навіть якщо вони не правильні, ні в якому разі не можна сміятися чи принижувати учня.

Педагог повинен завжди тримати себе в руках, знати у всьому міру, не виплескувати негативних емоцій і, звичайно, не застосовувати грубу силу у процесі навчання.

Також важливою особливістю етикету педагога є його зовнішній вигляд і культура мовлення. Вчитель є прикладом для всіх своїх учнів і цей приклад він повинен подавати не лише поведінкою, але й правильністю мовлення і вмінням одягатися.

Щодо одягу, вчитель повинен дотримуватися офіційного стилю, але ніякими правилами етикету не заборонено робити образ вчителя більш сучасним і цікавим, адже педагог повинен привертати увагу, зробити так, щоб його слухали і в цьому йому може допомагати деякі деталі гардеробу.

Мовленнєвий етикет педагога складається з певних частин, адже він взаємодіє з різними групами людей, це і батьки його учнів, і колеги, і звичайно, самі учні. Для кожного з них потрібно підбирати особливий стиль спілкування для того, щоб донести певну думку до цих людей.

Першим, що варто зазначити – це правильне використання, всіх правил граматики, влучне підбирання лексики. У спілкуванні з колегами доречно буде використовувати професійні слова, поняття, а от при взаємодії з батьками цього потрібно уникати, притримуватися якомога більшої простоти висловлювань.

Педагог повинен бути прикладом, обличчям цивілізованого суспільства і дотримуватись правил етикету і в поведінці, і в зовнішньому вигляді, і в спілкуванні з іншими людьми. Іншими словами педагог повинен бути втіленням всього найкращого, бути певним “морально-естетичним” еталоном.

Використана література:

1. Словарь по этике / под редакцией И. Кона. – М. : Политиздат, 1981. – 430 с.
2. Естетична освіта педагога : колективна монографія / Т. І. Андрущенко, П. М. Грицаєнко, А. Є. Дорога [та ін.] ; за ред. Т. І. Андрущенко. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 173 с.

Abstract

The article deals with ethical, moral and aesthetic features of educational activities. Also reveals some specifics of teacher's etiquette in different spheres of social life. Text illustrates importance of aestheticization pedagogical activity and teachers.

Keywords: *pedagogical morality, etiquette, aesthetization, teacher.*

УДК 37.015.3:37.011.3-051]:37.091.64

Гузій Н. В.

АКМЕОЛОГІЯ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА В СИСТЕМІ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ОСВІТЯНСЬКИХ КАДРІВ

У статті презентується досвід проектування навчальної дисципліни “Акмеологія” в системі магістерської підготовки педагогічних кадрів, розкривається її змістовне наповнення відповідно до поставлених дидактичних цілей і завдань.

Ключові слова: *акмеологія, навчальна дисципліна, магістрат, педагогічні кадри.*